

Davacı : Mustafa Ozan GÜLDOĞAN

Vekili : Av. Demet KESİCİ

Kocatepe Mahallesi Mithatpaşa Caddesi No:54/15 Kat:6
Çankaya/ANKARA

Davalı : Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı - Bilkent/ANKARA

Vekili : Av. Emrah KOCAMANOĞLU - (Aynı adreste)

Davanın Özeti : Ankara Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesi öğrencisi olan davacı tarafından, 18.08.2012 tarih ve 28388 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren, Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği'nin, 4. maddesinin 1. fıkrasının (a), (b) ve (c) bendlerinin; 5. maddesinin 1. fıkrasının (a), (c) ve (ç) bendlerinin; 6. maddesinin 1. fıkrasının (b), (c), (ç), (e) ve (f) bendlerinin; 7. maddesinin 1. fıkrasının (ç), (d) ve (f) bendlerinin; 8. maddesinin 1. fıkrasının (ç), (e), (f) ve (g) bendlerinin; 9. maddesinin 1. fıkrasının (b) ve (c) bendlerinin; 10. maddesinin; 12. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendinin; 13. maddesinin 1. fıkrasındaki "Soruşturmanın bu süre içerisinde bitirilememesi halinde soruşturmacı, gerekçeli olarak ek süre verilmesi talebinde bulunur. Soruşturma açmaya yetkili disiplin amiri, uygun bulunduğu takdirde soruşturma süresini uzatabilir." şeklindeki cümlelerin ve 3. fıkrasındaki, "Ancak, disiplin amir veya kurulunun, bir adli yargı hükmüne ihtiyaç duyduğu hallerde; zamanaşımı süresi adli yargı hükmünün kesinleştiği günden itibaren başlar. Söz konusu ihtiyaç, yetkili disiplin amir veya kurulunun alacağı bir karar ile tespit edilir." şeklindeki cümlelerinin; 15. maddesinin 2. fıkrasının "Yazılı savunma sunulduktan sonra soruşturmacı öğrenciye ek sorular yöneltebilir." şeklindeki ikinci cümlesinin; 16. maddesinin 1. fıkrasında yer alan "ve alınan savunma" ibaresinin; 18. maddesinin 2. fıkrasının; 4. fıkrasında yer alan "rektörlük tarafından yürütülen soruşturmalarda ise üniversite yönetim kurulu" ibaresinin ve 5. fıkrasındaki "rektör" ibaresinin; 25. maddesinin 1. fıkrasında yer alan "Disiplin cezası vermeye yetkili amir veya kurul kararlarında hangi tarihten itibaren uygulanacağı belirtilmediği takdirde" ibaresinin; 26. maddesinin 2. fıkrasının "Red halinde, disiplin kurulu veya yetkili disiplin amiri red gerekçesini göz önünde bulundurarak itirazı karara bağlar." şeklindeki son cümlesinin; Anayasa'nın 38. maddesindeki kanunsuz suç ve ceza olmaz ilkesine, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 54. maddesine ve Anayasa Mahkemesi içtihatlarına aykırı olduğu, idarenin yönetmelikle disiplin suçları ihdas ettiği ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Davacı hakkında tesis edilmiş bir işlem olmadığından davanın öncelikle ehliyet yönünden reddi gerektiği, öğrenci disiplin işleriyle ilgili 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 54. maddesinde genel düzenleme yapıldığı ve aynı Yasanın 65. maddesinin (a) bendinin 9. alt bendinde, öğrencilerin disiplin işlemleri, disiplin amirlerinin yetkileri ve disiplin kurullarının teşkili ve çalışması ile ilgili hususların yönetmelikle düzenlenebileceğinin hükme bağlandığı, Yönetmeliğin daha özgürlükçü ve katılımcı bir yapıya izin veren, ifade ve örgütlenme hürriyetini yasaklamak yerine, sadece yükseköğretim kurumunun iç disiplinini sağlamayı hedefleyen bir bakış açısıyla hazırlandığı, keyfiliğe yol açabilecek ve yöneticiler tarafından istismar edilebilecek soyut hükümlerin açıklanarak suç tiplerinin olabildiğince somutlaştırılmaya çalışıldığı, ağır cezaların hafifletildiği, özellikle çıkarma cezası ağır suç teşkil eden fiille sınırlandırıldığı belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

1/16

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE
Esas No : 2012/9483
Karar No : 2016/4594

Danıştay Tetkik Hakimi : Nadir KARAHAAN

Düşüncesi : Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği'nin, 12. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendinin; 13. maddesinin 1. fıkrasının son cümlesinin, 18. maddesinin 2. fıkrasının; 4. fıkrasında yer alan "rektörlük tarafından yürütülen soruşturmalarda ise üniversite yönetim kurulu" ibaresinin ve 5. fıkrasındaki "rektör" ibaresinin, 2547 sayılı Kanun'un 54. maddesine aykırı olduğundan iptali, diğer iptali istenilen maddeler yönünden de davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Ayşen BAL GÜL

Düşüncesi : Dava, 18 Ağustos 2012 gün ve 28388 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren, Yüksek Öğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği'nin, 4. maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bendinin; 5. maddesinin birinci fıkrasının (a), (c) ve (ç) bendinin; 6. maddesinin birinci fıkrasının (b), (c), (ç), (e) ve (f) bendinin; 7. maddesinin birinci fıkrasının (ç), (d) ve (f) bendinin; 8. maddesinin birinci fıkrasının (ç), (e), (f) ve (g) bendinin; 9. maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bendinin; 10. maddesinin; 12. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin; 13. maddesinin birinci fıkrasının "...Soruşturmanın bu süre içerisinde bitirilememesi halinde soruşturmacı, gerekçeli olarak ek süre verilmesi talebinde bulunur. Soruşturma açmaya yetkili disiplin amiri, uygun bulduğu takdirde soruşturma süresini uzatabilir." şeklindeki cümlelerinin ve üçüncü fıkrasının, "... Ancak, disiplin amir veya kurulunun, bir adli yargı hükmüne ihtiyaç duyduğu hallerde; zamanaşımı süresi adli yargı hükmünün kesinleştiği günden itibaren başlar. Söz konusu ihtiyaç, yetkili disiplin amir veya kurulunun alacağı bir karar ile tespit edilir." şeklindeki cümlelerinin; 15. maddesinin ikinci fıkrasının "...Yazılı savunma sunulduktan sonra soruşturmacı öğrenciye ek sorular yöneltebilir." şeklindeki ikinci cümlesinin; 16. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "...ve alınan savunma..." ifadesinin; 18. maddesinin ikinci fıkrasının ve dördüncü fıkrasında yer alan "rektörlük tarafından yürütülen soruşturmalarda ise üniversite yönetim kurulu" ifadesinin ve beşinci fıkrasında yer alan "rektör" ifadesinin; 25. maddesinin birinci fıkrasında yer alan " Disiplin cezası vermeye yetkili amir veya kurul kararlarında hangi tarihten itibaren uygulanacağı belirtilmediği takdirde" ifadesinin; 26. maddesinin ikinci fıkrasının "Red halinde, disiplin kurulu veya yetkili disiplin amiri red gerekçesini göz önünde bulundurarak itirazı karara bağlar." şeklindeki son cümlesinin iptali istemiyle açılmıştır.

Davalı idarelerin usule ilişkin itirazları yerinde görülmemiştir.

Anayasanın 2. maddesinde; Türkiye Cumhuriyeti'nin bir hukuk devleti olduğu belirtilmiş olup, Anayasa Mahkemesi kararlarında, hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve yasalarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlet olarak tanımlanmıştır.

Anayasanın "Temel Hak ve Hürriyetlerin Sınırlanması" başlıklı 13.maddesinde; "Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz." hükmü yer alırken, "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. maddesinde ise;

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2012/9483

Karar No : 2016/4594

kimsenin, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamayacağı, öğrenim hakkının kapsamının kanunla tespit edileceği ve düzenleneceği kurala bağlanmıştır.

Eğitim ve öğretim hakkı ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ile de koruma altına alınmış evrensel bir haktır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne Ek 1. Protokol'ün 2. maddesinde de: " Hiç kimse, eğitim hakkından yoksun bırakılamaz." denilmiştir.

Anayasanın "Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti" başlıklı 26. maddesinde ise; herkesin, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahip olduğu belirtilmiş, bu hakkın hangi hallerde nasıl sınırlandırılacağı maddenin devamında düzenlenmiştir.

İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşmenin (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi) "İfade özgürlüğü" başlığını taşıyan 10. maddesinde de; herkesin ifade özgürlüğüne sahip olduğu, bu hakkın kamu makamlarının müdahalesi olmaksızın ve ülke sınırları gözetilmeksizin kanaat özgürlüğünü, haber ve görüş alma ve verme özgürlüğünü de kapsadığı belirtilmiş, yine maddenin devamında kullanılması görev ve sorumluluk yükleyen bu özgürlüklerin, demokratik bir toplumda zorunlu tedbirler niteliğinde olarak, ulusal güvenliğin, toprak bütünlüğünün veya kamu emniyetinin korunması, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın, başkalarının şöhret ve haklarının korunması veya yargı gücünün otorite ve tarafsızlığının sağlanması için yasayla öngörülen bazı biçim koşullarına, sınırlamalara ve yaptırımlara bağlanabileceği ifade edilmiştir.

Anayasanın 38. maddesinin birinci fıkrasında, " Kimse, kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz." ; üçüncü fıkrasında da, " Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur." denilerek " suç ve cezanın kanuniliği" ilkesi getirilmiştir.

Anayasanın 124. maddesinde, Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzelkişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilecekleri kuralı yer almıştır. Anayasanın aktarılan hükmü ve normlar hiyerarşisi bağlamında, bir yasa hükmüne dayalı olarak hazırlanan yönetmelikler ile yasa hükümlerine açıklık getirilmesi ve yasa hükümlerinin uygulamaya geçirilmesi amaçlanır. Öğretimde türevsel bir yetki olarak kabul edilen idarelerin düzenleme yetkisinin, yasalarla getirilen hükümleri aşacak bir şekilde kullanılamayacağı da İdare Hukukunun en temel ilkelerindendir. Dolayısıyla; sınırlı, tamamlayıcı ve bağımlı bir düzenleme yetkisine sahip olan idarenin, Anayasa'da öngörülen ayırık durumlar dışında, yasalarla düzenlenmemiş bir alanda, düzenleme yapmak suretiyle kural koyması mümkün değildir.

Yasa koyucu düzenleyeceği konularda genel prensipleri belirler ve bunun uygulanmasını, yürütmeye, bir başka ifadeyle idarelere bırakır. Bu asli düzenleme yetkisinin Yasama organına ait olmasının doğal bir sonucudur.

Ancak, idarelerin düzenleyici işlem yapma yetkisi yasama organının çizdiği sınırlar içinde, başta Anayasa olmak üzere, Kanun, Tüzük gibi üst hukuk normlarına aykırı olmamak kaydı ve şartına bağlı olarak gerçekleşebilir.

2547 sayılı Yasanın "Öğrencilerin disiplin işleri" başlıklı 54. maddesinde, "Soruşturma, yetkiler ve cezalar;

a. Yükseköğretim kurumları içinde veya dışında yükseköğretim öğrenciliği sıfatına, onur ve şerefine aykırı harekette bulunan, öğrenme ve öğretme hürriyetini, doğrudan doğruya veya dolaylı

3/16

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2012/9483

Karar No : 2016/4594

olarak kısıtlayan, kurumların sükun, huzur ve çalışma düzenini bozan, boykot, işgal ve engelleme gibi eylemlere katılan, bunları teşvik ve tahrik eden, yükseköğretim mensuplarının şeref ve haysiyetine veya şahıslarına tecavüz eden veya saygı dışı davranışlarda bulunan ve anarşik veya ideolojik olaylara katılan veya bu olayları tahrik ve teşvik eden öğrencilere; eylem başka bir suç oluştursa bile ayrıca uyarma, kınama, bir haftadan bir aya kadar veya bir veya iki yarıyı için kurumdan uzaklaştırma veya yükseköğretim kurumundan çıkarma cezaları verilir.

b. Bir fakülte, enstitü veya yüksekokulun içinde veya dışında öğrencilerin işlenmiş oldukları disiplin suçlarından dolayı soruşturma yapmaya ve doğrudan gerekli cezayı vermeye veya disiplin kuruluna sevketmeye ilgili fakülte dekanı, enstitü veya yüksekokul müdürü yetkilidir.

c. Disiplin soruşturmasına, olay öğrenilince derhal başlanılır ve soruşturma engeç onbeş gün içinde sonuçlandırılır.

d. Hakkında kovuşturma yapılan öğrenciye sözlü veya yazılı savunma hakkı verilir. Tanınan süre içinde savunma yapmayan öğrenci bu hakından vazgeçmiş sayılır.

e. Disiplin cezaları, ilgili öğrenciye yazı ile bildirilir. Durum, öğrenciye burs veya kredi veren kuruluşa ve Yükseköğretim Kuruluna duyurulur. Yükseköğretim kurumundan çıkarma kararlarına karşı onbeş gün içinde üniversite yönetim kuruluna ifraz edilebilir. Cezalar öğrencinin dosyasına ve siciline işlenir.

f. Bu maddeye göre yapılacak işlemler sırasında gerekirse öğrenciye, bağlı bulunduğu öğretim kuruluşunda, ilan yoluyla tebligat yapılabilir.

g. Yükseköğretim kurumundan çıkarma kararı bütün yükseköğretim kurumlarına, Yükseköğretim Kurulu, emniyet makamları ve ilgili askerlik şubelerine bildirilir." hükmü yer almıştır.

Diğer taraftan anılan Kanunun "Yönetmelikler" başlıklı 65.maddesinin a-(9) bendinde de, Yükseköğretim Kurulu tarafından yönetmelikle düzenlenecek hususlar arasında "öğretim elemanları, memur ve diğer personel ile öğrencilerin disiplin işlemleri, disiplin amirlerinin yetkileri ve disiplin kurullarının teşkili ve çalışması ile ilgili hususlar"a yer verilmiştir.

Anayasanın 2. maddesinde yer alan hukuk devletinin temel ilkelerinden ve gereklerinden birisi de "belirlilik"tir. Belirlilik ilkesi, yalnızca yasal belirliliği değil, daha geniş anlamda, hukuki belirliliği de ifade ettiği, yasal düzenlemeye dayanarak erişilebilir, bilinebilir ve öngörülebilir gibi niteliksel gereklilikleri karşılaması yoluyla, mahkeme içtihatları ve yürütmenin düzenleyici işlemleri ile de hukuki belirlilik sağlanabilir. Asılan muhtemel muhataplarının mevcut şartlar altında belirli bir işlemin ne tür sonuçlar doğurabileceğini mümkün kılacak bir normun varlığıdır. Bir başka ifadeyle, bu ilke uyarınca, hukuk devletinde idarenin eylem ve işlemlerinin idare edilenler tarafından önceden tahmin edilebilir olması gerekir.

Hukuk devleti ilkesinin ön koşullarından biri olan "hukuk güvenliği" ile kişilerin hukuki güvenliğinin sağlanması amaçlanmaktadır. Hukuk güvenliği ilkesi, hukuk normlarının önceden öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini; devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılmaktadır.

Disiplin cezaları, eğitim ve öğretim hizmetlerinin daha sağlıklı, güvenli ve disiplin içerisinde yürütülmesi kapsamında ve kamu düzeninin ve kamu yararının devletin güvenliğinin sağlanması amacıyla eğitim ve öğretim kurumlarıncı öğrenciler için eğitim ve öğretim faaliyetleri süresince disiplinsizlik eylemleri için uygulanacak yasal olarak düzenlenmiş yaptırımlardır. Eğitim ve öğretim

4/16

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2012/9483

Karar No : 2016/4594

faaliyetleri süresince uymaları gereken kurallar kamu hizmeti ve hizmet gerekleri ile sınırlandırılmış bu sınırlar dışına çıkanların ise disiplin cezaları ile cezalandırmaları öngörülmüştür.

Anayasanın 38. maddesinde suç ve cezaların kanuniliği ilkesi düzenlenmiştir. Kişilerin yasak eylemleri önceden bilmeleri düşüncesine dayanan bu ilkeyle temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınması amaçlanmaktadır. Anayasanın 38. maddesinde idari ve adli cezalar arasında bir ayırım yapılmadığından disiplin cezaları da bu madde kapsamında yer almakta olup ve bu maddede öngörülen ilkelere tabii olacağı da kuşkusuzdur. Ceza yaptırımına bağlanan fiilin kanunun "açıkça" suç sayması şartına bağlanmış olmasıyla, suç ve cezalara ilişkin düzenlemelerin şekli bakımından kanun biçiminde çıkarılması yeterli olmayıp bunların içerik bakımından da belirli amacı gerçekleştirmeye elverişli olmaları gerekir. Bu açıdan kanunun metni, bireylerin hangi somut fiil ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını belirli bir açıklık ve kesinlikle öngörebilmelerine imkân verecek düzeyde kaleme alınmış olmalıdır. Bu nedenle, belirli bir kesinlik içinde kanunda hangi fiile hangi hukuksal yaptırımın bağlandığının bireyler tarafından bilinmesi ve eylemlerin sonuçlarının öngörülebilmesi gerekir.

Yükseköğretim kurumu öğrencilerine verilecek disiplin cezalarının amacı, yükseköğretim kurumu içinde huzur, sükun ve disiplin sağlanması, eğitim ve öğretim faaliyetleri ile bağdaşmayan, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesine engel olan fiil ve davranışların önlenmesidir. Bununla birlikte öğrenciler hakkında uygulanacak disiplin cezalarının öğrencilerin eğitim ve öğrenim hakkını yakından etkileyecek olması nedeniyle, disiplin soruşturmasına ilişkin usul ve esaslar kurallara bağlanmıştır. Bu nedenle yasa da açık ve ayrıntılı bir şekilde düzenleme altına alınması gerekir. Disiplin cezasının dayanak olan davranışlarından dolayı öğrencilerin kimi haklarından yoksun kalacağı gibi disiplin cezaları, öğrencinin dosyasına ve siciline işlenerek gerek öğrenim süresince gerekse öğrenim süresi bittikten sonra da tüm yaşamı boyunca kişileri etkileyeceği açıktır.

2547 sayılı Yasanın "öğrencilerin disiplin işleri" başlıklı 54. maddesinde, disiplin cezasına konu olabilecek fiillerin ve disiplin cezalarının genel olarak sayıldığı, öğrencilerin işlemiş oldukları disiplin suçlarından dolayı soruşturma yapmaya ve disiplin cezası vermeye veya disiplin kuruluna sevketmeye yetkili amirlerin sayıldığı, disiplin soruşturmasına ne zaman başlanacağı ve sonuçlandırılacağı belirtilmediği, hakkında kovuşturma yapılan öğrenciye sözlü ve yazılı savunma hakkının verileceği, disiplin cezaları, öğrenciye yazılı olarak bildirileceği, cezaların öğrencinin dosyasına ve siciline işleneceği gibi disipline ilişkin usul ve esasları içerdiği, ancak, hangi disiplin suçlarından dolayı öğrencilere hangi disiplin cezasının uygulanacağını açıkça belirtilmediği, ayrıca, disiplin cezalarının verilmesinde zamanaşımı ve karar verme süreleri, yüksek disiplin kurulunun çalışma usul ve yöntemleri, kurul kararlarına itiraz ve cezaların tatbik edilme şekli ve disiplin cezalarının hangi hâllerde özlük dosyasından silinebileceği gibi konular da kanuni düzenleme bulunmadığı görülmektedir.

Kanun maddesinde sadece genel olarak disipline konu fiiller ile disiplin cezalarının sayıldığı, hangi disiplin fiiline hangi disiplin cezasının uygulanması gerektiği hususunun açık, net ve hiçbir kuşkuyla yer bırakmayacak, yanlış anılamalara ve uygulamalara sebebiyet vermeyecek şekilde ortaya konulmadığı, bu haliyle, öğrencilerin öğretim süresince ya da öğretim süresi geçtikten sonra da bütün yaşamları boyunca etkili olacak ve verilen cezanın niteliğine göre eğitim ve öğretim hakkını kısıtlayacak hükümler getirecek olan disiplin işlemlerine dair usul ve esasların

5/16

AP Bilişim Sisteminde yer alan bu dokümana <http://vatandas.oyap.gov.tr> adresinden 3z2fz+- 0V9Aihq - wZfDooW - HERSRQ= kodu ile erişebilirsiniz.

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE
Esas No : 2012/9483
Karar No : 2016/4594

bütünüyle kanunda gösterilmediği görülmektedir. Bu nedenle, öğrenciler için getirilmiş herhangi bir kanuni güvence bulunmadığı gibi yasal olarak belirlilik de sağlanamadığından, bu belirsizlik idareye geniş bir takdir hakkı tanıyacağı açıktır.

Bu bağlamda, dava konusu Yönetmelik bir bütün olarak incelendiğinde, dayanağı olan 2547 sayılı Yasada düzenlenmeyen ve Yasanın düzenleme amacını da aşar nitelikte hükümler içerdiği, bir başka ifadeyle, Yasayla düzenlenmesi gereken hususların Yönetmelikle düzenlendiği açık olup, disiplin suç ve cezaların Anayasanın 38. maddesinde yer alan "suç ve cezaların kanuniliği ilkesi" gereğince önce Yasayla disiplin hükümlerinin bütünüyle ve ayrıntılı olarak düzenlenmesi ve sınırlarının belirlenmesi gerekirken bu konunun yasayla düzenlenmediği, yönetmelikle düzenlendiği anlaşıldığından, üst hukuk normlarında yer almayan bir alanın idare tarafından çıkarılan düzenleyici işlem ile düzenlenmesinin yasama yetkisinin gaspı olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Kaldiki 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 53. maddesinin (b) fıkrasında; "(Değişik: 1/3/2014 - 6528/7 md.) Öğretim elemanları, memur ve diğer personele uygulanabilecek disiplin cezaları uyarma, kınama, yönetim görevinden ayırma, aylıktan kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezalarıdır. Hangi fiillere hangi disiplin cezasının uygulanacağı, bu benitle sayılan kişilerin disiplin işlemleri ve disiplin amirlerinin yetkileri, Devlet memurlarına uygulanan usul ve esaslar da göz önüne alınmak suretiyle Yükseköğretim Kurulunca düzenlenir." hükmün Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle açılan iptal davasında Anayasa Mahkemesi; 14/01/2015 günlü, E:2014/100, K:2015/6 sayılı kararla; Anayasa'nın 38., 128. ve 130. maddeleriyle bağdaşmadığı belirtilerek, 2547 sayılı Kanunun 53. maddesinin (b) fıkrasının ikinci cümlesinin iptaline ve iptal hükmünün, kararın Resmi Gazetede yayımlanmasından başlayarak 9 ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiş; anılan karar 7.4.2015 günlü, 29319 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış, bu süre 7.1.2016 tarihinde dolmuştur.

Bu durumda, yasayla düzenlenmesi gereken disiplin hükümlerine ilişkin usul ve işlemlerin dava konusu Yönetmelikle düzenlendiği anlaşıldığından, yukarıda yapılan açıklamalar ve Anayasa Mahkemesi kararı doğrultusunda, dayanağı olan 2547 Yasada açıkça düzenlenmeyen fiil ve cezalara ilişkin düzenlemeler getiren dava konusu Yönetmeliğin, üst hukuk normlarına, Anayasanın "suç ve cezaların" kanuniliği ilkesine, hukuki belirlilik ve güvenlik ilkesine aykırılık teşkil ettiğinden iptali gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince, duruşma için önceden belirlenen 27.04.2016 tarihinde davacı vekili Av. Demet Kesici'nin ve davalı Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı vekili Av. Emrah Kocamanoğlu'nun duruşmaya geldiği görüldükten ve davacı vekili ile davalı idare vekilinin açıklamaları ile Danıştay Savcısının düşüncesi dinlenip duruşmaya son verildikten sonra, davalı idarelerin usule ilişkin itirazları yerinde görülmemeyerek işin gereği görüldü.

Dava, Ankara Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesi öğrencisi olan davacı tarafından, 18.08.2012 tarih ve 28386 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren, Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği'nin, 4. maddesinin 1. fıkrasının (a), (b) ve (c) bendlerinin; 5. ...

T.C.
D A N I Ş T A Y
S E K İ Z İ N C İ D A İ R E
Esas No : 2012/9483
Karar No : 2016/4594

maddesinin 1. fıkrasının (a), (c) ve (ç) bendlerinin; 6. maddesinin 1. fıkrasının (b), (c), (ç), (e) ve (f) bendlerinin; 7. maddesinin 1. fıkrasının (ç), (d) ve (f) bendlerinin; 8. maddesinin 1. fıkrasının (ç), (e), (f) ve (g) bendlerinin; 9. maddesinin 1. fıkrasının (b) ve (c) bendlerinin; 10. maddesinin; 12. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendinin; 13. maddesinin 1. fıkrasındaki "Soruşturmanın bu süre içerisinde bitirilememesi halinde soruşturmacı, gerekçeli olarak ek süre verilmesi talebinde bulunur. Soruşturma açmaya yetkili disiplin amiri, uygun bulduğu taktirde soruşturma süresini uzatabilir." şeklindeki cümlelerin ve 3. fıkrasındaki, "Ancak, disiplin amir veya kurulunun, bir adli yargı hükmüne ihtiyaç duyduğu hallerde; zamanaşımı süresi adli yargı hükmünün kesinleştiği günden itibaren başlar. Söz konusu ihtiyaç, yetkili disiplin amir veya kurulunun alacağı bir karar ile tespit edilir." şeklindeki cümlelerinin; 15. maddesinin 2. fıkrasının "Yazılı savunma sunulduktan sonra soruşturmacı öğrenciye ek sorular yöneltebilir." şeklindeki ikinci cümlesinin; 16. maddesinin 1. fıkrasında yer alan "ve alınan savunma" ibaresinin; 18. maddesinin 2. fıkrasının; 4. fıkrasında yer alan "rektörlük tarafından yürütülen soruşturmalarda ise üniversite yönetim kurulu" ibaresinin ve 5. fıkrasındaki "rektör" ibaresinin; 25. maddesinin 1. fıkrasında yer alan " Disiplin cezası vermeye yetkili amir veya kurul kararlarında hangi tarihten itibaren uygulanacağı belirtilmediği takdirde" ibaresinin; 26. maddesinin 2. fıkrasının "Red halinde, disiplin kurulu veya yetkili disiplin amiri red gerekçesini göz önünde bulundurarak itirazı karara bağlar." şeklindeki son cümlesinin iptali istemiyle açılmıştır.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Öğrencilerin disiplin işleri" başlıklı 54. maddesinde, "Soruşturma, yetkiler ve cezalar:

a) Yükseköğretim kurumları içinde veya dışında yükseköğretim öğrenciliği sıfatına, onur ve şerefine aykırı harekette bulunan, öğrenme ve öğretme hürriyetini, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak kısıtlayan, kurumların sükun, huzur ve çalışma düzenini bozan, boykot, işgal ve engelleme gibi eylemlere katılan, bunları teşvik ve tahrik eden, yükseköğretim mensuplarının şeref ve haysiyetine veya şahıslarına tecavüz eden veya saygı dışı davranışlarda bulunan ve anarşik veya ideolojik olaylara katılan veya bu olayları tahrik ve teşvik eden öğrencilere; eylem başka bir suç oluşturursa bile ayrıca uyarma, kınama, bir haftadan bir aya kadar veya bir veya iki yarıyıl için kurumdan uzaklaştırma veya yükseköğretim kurumundan çıkarma cezaları verilir.

b) Bir fakülte, enstitü veya yüksekokulun içinde veya dışında öğrencilerin işlemiş oldukları disiplin suçlarından dolayı soruşturma yapmaya ve doğrudan gerekli cezayı vermeye veya disiplin kuruluna sevk etmeye ilgili fakülte dekanı, enstitü veya yüksekokul müdürü yetkilidir.

c) Disiplin soruşturmasına, olay öğrenilince derhal başlanılır ve soruşturma engeç onbeş gün içinde sonuçlandırılır.

d) Hakkında kovuşturma yapılan öğrenciye sözlü veya yazılı savunma hakkı verilir. Tanınan süre içinde savunma yapmayan öğrenci bu hakkından vazgeçmiş sayılır.

e) Disiplin cezaları, ilgili öğrenciye yazı ile bildirilir. Durum, öğrenciye burs veya kredi veren kuruluşa ve Yükseköğretim Kuruluna duyurulur. Yükseköğretim kurumundan çıkarma kararlarına karşı onbeş gün içinde üniversite yönetim kuruluna itiraz edilebilir. Cezalar öğrencinin dosyasına ve siciline işlenir.

f) Bu maddeye göre yapılacak işlemler sırasında gerekirse öğrenciye bağlı bulunduğu öğretim kuruluşunda, ilan yoluyla tebligat yapılabilir.

g) Yükseköğretim kurumundan çıkarma kararı bütün yükseköğretim kurumlarına,

7/16

YAP Bilişim Sisteminde yer alan bu dokümana <http://vatandas.uyap.gov.tr> adresinden 3z2liz+ - 0V9Alhq - wZfDoOW =HERSRQ= kodu ile erişebilirsiniz.

Yükseköğretim Kurulu, emniyet makamları ve ilgili askerlik şubelerine bildirilir." hükmü yer almıştır.

Öte yandan, 2547 sayılı Kanun'un "Yönetmelikler" başlıklı 65. maddesinin (a) bendinin 9. alt bendinde de, Yükseköğretim Kurulu tarafından yönetmelikle düzenlenecek hususlar arasında, öğretim elemanları, memur ve diğer personel ile öğrencilerin disiplin işlemleri, disiplin amirlerinin yetkileri ve disiplin kurullarının teşkili ve çalışması ile ilgili hususlarda sayılmıştır.

Yönetmeliğin 4. maddesinin 1. fıkrasının (a), (b), (c); 5. maddesinin 1. fıkrasının (a), (c), (ç); 6. maddesinin 1. fıkrasının (b), (c), (ç), (e), (f); 7. maddesinin 1. fıkrasının (ç), (d), (f); 8. maddesinin 1. fıkrasının (ç), (e), (f), (g); 9. maddesinin 1. fıkrasının (b), (c) bendlerinin incelenmesi;

"Uyarma cezasını gerektiren disiplin suçları

Madde 4 - (1) Uyarma cezasını gerektiren eylemler şunlardır;

- a) Yükseköğretim kurumu yetkililerince sorulan hususları haklı bir sebep olmadan zamanında cevaplandırmamak,
- b) Yükseköğretim kurumu yetkililerince tesbit edilen yerler dışında ilan asmak,
- c) Yükseköğretim kurumunun izniyle asılmış duyuruları, program ve benzerlerini koparmak, yırtmak, değiştirmek, karalamak veya kirletmek.

Kınama cezasını gerektiren disiplin suçları

Madde 5 - (1) Kınama cezasını gerektiren eylemler şunlardır;

- a) Yükseköğretim kurumu yetkililerince istenilen bilgileri eksik veya yanlış bildirmek,
- b) Ders, seminer, uygulama, laboratuvar, atölye çalışması, bilimsel toplantı ve konferans gibi çalışmaların düzenini bozmak,
- c) Yükseköğretim kurumu içinde izinsiz afiş ve pankart asmak,
- ç) Yükseköğretim kurumunca asılmış duyuruları, program ve benzerlerini koparmak, yırtmak, değiştirmek, karalamak veya kirletmek,
- d) Sınavlarda kopyaya teşebbüs etmek.

Yükseköğretim kurumundan bir haftadan bir aya kadar uzaklaştırma cezasını gerektiren disiplin suçları

Madde 6 - (1) Yükseköğretim kurumundan bir haftadan bir aya kadar uzaklaştırma cezasını gerektiren eylemler şunlardır;

- a) Öğrenme ve öğretme hürriyetini engelleyici eylemlerde bulunmak,
- b) Disiplin soruşturmalarının sağlıklı bir şekilde yürütülmesini engellemek,
- c) Yükseköğretim kurumundan aldığı kendine hak sağlayan bir belgeyi başkasına vererek kullanmak veya başkasına ait bir belgeyi kullanmak,
- ç) Yükseköğretim kurumunda kişilerin şeref ve haysiyetini zedeleyen sözlü veya yazılı eylemlerde bulunmak,
- d) Yükseköğretim kurumu personelinin kurum içinde ya da dışında, şeref ve haysiyetini zedeleyen sözlü veya yazılı eylemlerde bulunmak,
- e) Yükseköğretim kurumunda alkollü içki içmek,
- f) Yükseköğretim kurumuna ait kapalı ve açık mahallerde yetkililerden izin almadan toplantılar düzenlemek.

Yükseköğretim kurumundan bir yarıyıl için uzaklaştırma cezasını gerektiren disiplin suçları

Madde 7 - (1) Yükseköğretim kurumundan bir yarıyıl için uzaklaştırma cezasını gerektiren eylemler şunlardır;

- a) Yükseköğretim kurumu personeli ve öğrencilerini tehdit etmek,
- b) Yükseköğretim kurumlarında işgal ve benzeri fiillerle yükseköğretim kurumunun hizmetlerini engelleyici eylemlerde bulunmak,
- c) Kurum personeli ve öğrencilerine fiili saldırıda bulunmak,
- ç) Yükseköğretim kurumlarında hırsızlık yapmak,**
- d) Yükseköğretim kurumu bünyesinde mevcut bina, demirbaş eşya ve benzeri malzemeyi tahrip etmek veya bilişim sistemine zarar vermek,**
- e) Sınavlarda kopya çekmek veya çektirmek,
- f) Seminer, tez ve yayımlarında intihal yapmak.**

Yükseköğretim kurumundan iki yarıyıl için uzaklaştırma cezasını gerektiren disiplin suçları

Madde 8 - (1) Yükseköğretim kurumundan iki yarıyıl için uzaklaştırma cezasını gerektiren eylemler şunlardır;

- a) Yükseköğretim kurumu görevlilerine karşı cebir ve şiddet kullanarak görevin yapılmasına engel olmak,
- b) Öğrencilere karşı cebir ve şiddet kullanarak yükseköğretim hizmetlerinden yararlanmalarını engellemek,
- c) Bir kimseyi veya grubu, cebir veya tehditle suç sayılan bir eylemi düzenlemeye veya böyle bir eyleme katılmaya zorlamak,
- ç) Yükseköğretim kurumları içerisinde uyuşturucu ve uyarıcı madde kullanmak, taşımak, bulundurmak,**
- d) Sınavlarda tehditle kopya çekmek, kopya çeken öğrencilerin sınav salonundan çıkarılmasına engel olmak, kendi yerine başkasını sınava sokmak veya başkasının yerine sınava girmek,
- e) Yükseköğretim kurumlarında cinsel tacizde bulunmak,**
- f) Yükseköğretim kurumlarında 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanuna aykırı olarak ateşli silahlarla mermilerini ve bıçaklarla saldırı ve savunmada kullanılmak üzere özel olarak yapılmış bulunan diğer aletleri, patlayıcı maddeleri taşımak ve bulundurmak,**
- g) Yükseköğretim kurumunun bilişim sistemine girerek kendisine veya başkasının yararına haksız bir çıkar sağlamak.**

Yükseköğretim kurumundan çıkarma-cezasını gerektiren disiplin suçları

Madde 9 - (1) Yükseköğretim kurumundan çıkarma cezasını gerektiren eylemler şunlardır;

- a) Mahkeme kararıyla kesinleşmiş olmak kaydıyla, suç işlemek amacıyla örgüt kurmak, böyle bir örgütü yönetmek veya bu amaçla kurulan örgüte üye olmak, üye olmamakla birlikte örgüt adına faaliyette bulunmak veya yardım etmek,
- b) Yükseköğretim kurumlarında uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri satmak, satın almak, başkalarına vermek ve ticaretini yapmak,**

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE
Esas No : 2012/9483
Karar No : 2016/4594

c) 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanuna aykırı olarak ateşli silahlarla, mermilerini ve bıçaklarla saldırı ve savunmada kullanılmak üzere özel olarak yapılmış bulunan diğer aletleri, patlayıcı maddeleri kullanmak,

ç) Kişilerin vücudu üzerinde cinsel davranışlarda bulunmak suretiyle cinsel dokunulmazlıklarını ihlal etmek."

hükümleri yer almaktadır.

Davacı tarafından, disiplin suçu olarak öngörülen bu eylemlerin, yönetmelikle düzenlenmesinin Anayasa'nın 38. maddesi ile 2547 sayılı Kanun'un 54. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmektedir.

1982 Anayasasının 38. maddesinin üçüncü fıkrasında, "Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur." hükmüne yer verilmiştir.

Ayrıca, Anayasa'nın 124. maddesinde, Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzelkişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilecekleri kuralı yer almıştır. Anayasanın aktarılan hükmü ve normlar hiyerarşisi bağlamında, bir yasa hükmüne dayalı olarak hazırlanan yönetmelikler ile yasa hükümlerine açıklık getirilmesi ve yasa hükümlerinin uygulamaya geçirilmesi amaçlanmıştır.

Yasa koyucunun genel prensiplerini belirlediği konularda, idarelerin düzenleyici işlem yapma yetkisi, yasama organının çizdiği sınırlar içerisinde, Anayasa, Kanun ve Tüzük gibi üst hukuk normlarına aykırı olmamak kaydıyla düzenleme yapabileceği açıktır.

Bu kapsamda, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 54. maddesinin (a) bendinde, yükseköğretim kurumu öğrencilerinin, yükseköğretim kurumları içinde veya dışında yükseköğretim öğrenciliği sıfatına, onur ve şerefine aykırı harekette bulunan, öğrenme ve öğretme hürriyetini, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak kısıtlayan, kurumların sükun, huzur ve çalışma düzenini bozan, boykot, işgal ve engelleme gibi eylemlere katılan, bunları teşvik ve tahrik eden, yükseköğretim mensuplarının şeref ve haysiyetine veya şahıslarına tecavüz eden veya saygı dışı davranışlarda bulunan ve anarşik veya ideolojik olaylara katılan veya bu olayları tahrik ve teşvik eden eylemlerinin disiplin suçu oluşturduğu ve bu eylemler karşılığında da uyarma, kınama, bir haftadan bir aya kadar veya bir veya iki yarıyı için kurumdan uzaklaştırma veya yükseköğretim kurumundan çıkarma disiplin cezaları verileceği hükmüne, ayrıca, aynı Kanun'un 65. maddesinin (a) bendinin 9. alt bendinde de, öğrencilerin disiplin işlemleri, disiplin amirlerinin yetkileri ve disiplin kurullarının teşkil ve çalışması ile ilgili hususların Yönetmelikle düzenleneceği hükmüne yer verildiği anlaşılmaktadır.

Yönetmeliğin iptali istenen 5. maddesinin 1. fıkrasının (c) bendi, 07.11.2014 tarih ve 28814 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yüksek Öğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 1. maddesi ile "Yükseköğretim kurumu içinde izinsiz olarak bildiri dağıtmak, afiş ve pankart asmak" şeklinde değiştirilmiş ise de, davacı tarafından iptali istenilen Yönetmelik maddelerinde öngörülen disiplin suç ve cezalarının, 2547 sayılı Kanun'un 54. maddesinde belirlenen genel çerçeve içerisinde kaldığı anlaşılmakta ve üst hukuk normlarına aykırı olmadığı sonucuna varılmıştır.

Öte yandan, davacı tarafından, Yönetmeliğin 7/1-(ç), 8/1-(ç) ve (a) bentlerinde öngörülen eylemlerin yükseköğretim kurumu dışında işlenmesi durumunun disiplin suçu niteliğinin

10/16

AP Bilişim Sisteminde yer alan bu dokümana <http://vatandas.uyap.gov.tr> adresinden 3z2l2+ - 0V9Aihq - wZfDoOw - HERSRQ= kodu ile erişebilirsiniz.

T.C.
D A N İ Ş T A Y
S E K İ Z İ N C İ D A İ R E

Esas No : 2012/9483

Karar No : 2016/4594

hukuka aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de, 2547 sayılı Kanun'un 54. maddesinin (a) bendindeki düzenlemeden, disiplin suçu oluşturulan eylemlerin yükseköğretim kurumları içinde veya dışında işlenmesi arasında bir fark bulunmamasıyla birlikte, uygulamada karşılaşılan sorunlardan yola çıkılarak anılan fiillerin sadece yükseköğretim kurumu içerisinde işlenmesi durumunun cezalandırılmasının öngörüldüğü öğrencilerin lehine olan düzenlenmede hukuka aykırılık görülmemiştir.

Yönetmeliğin 10. maddesinin incelenmesi;

"Öngörülmemiş disiplin suçları

Madde 10 - (1) Yükseköğretim kurumundan uzaklaştırma ve çıkarma cezasını gerektiren disiplin suçları dışında, uyarma ve kınama cezası verilmesini gerektiren eylemlere nitelik ve ağırlıkları itibarıyla benzer eylemlerde bulunanlara da aynı türden disiplin cezaları verilir." hükmüne yer verilmiştir.

Davacı tarafından anılan düzenlemenin suç ve cezaların yasallığı ve belirliliği ilkelerine aykırı olduğu ileri sürülmektedir.

Disiplin cezasını gerektiren bütün fiiller tek tek belirtilmiş olsa bile, bazen işlenen bir fiil netice itibarıyla disiplin cezası gerektiren eylemlerden daha ağır sonuçlar doğurabilmekte ve bunun karşılığında herhangi bir disiplin cezası öngörülmediği için cezasız kalabilmektedir. Böyle durumlarda uyarma ve kınama cezası verilmesini gerektiren eylemlere nitelik ve ağırlıkları itibarıyla benzer eylemlerin cezasız kalmaması için getirilen ve mülga Yönetmelikte tüm disiplin cezaları bakımından öngörülmüş iken, dava konusu Yönetmelikte yükseköğretim kurumundan uzaklaştırma ve çıkarma cezaları kapsam dışında tutulmak suretiyle yeniden düzenlendiği anlaşılmakta olup, maddede üst hukuk normlarına ve hukuka aykırılık bulunmamıştır.

Yönetmeliğin 12. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendinin; 18. maddesinin 2. fıkrasının; aynı maddenin 4. fıkrasında geçen "rektörlük tarafından yürütülen soruşturmalarda ise üniversite yönetim kurulu" ibaresinin ve 5. fıkrasındaki "rektör" ibaresinin incelenmesi;

"Soruşturma açmaya yetkili amirler

Madde 12 - (1) Disiplin soruşturması açmaya yetkili amirler şunlardır;

- a) Fakülte öğrencilerinin işlemiş oldukları disiplin suçlarından dolayı dekan,
- b) Enstitü öğrencilerinin işlemiş oldukları disiplin suçlarından dolayı enstitü müdürü,
- c) Yüksekokul ve meslek yüksekokulu öğrencilerinin işlemiş oldukları disiplin suçlarından dolayı müdür,

ç) Konservatuvar öğrencilerinin işlemiş oldukları disiplin suçlarından dolayı konservatuvar müdürü,

d) Müşterek alan veya mekanlarda toplu öğrenci eylemleri ile ilgili olarak üniversite rektörleri.

(2) Soruşturma açmaya yetkili amirler, soruşturmayı bizzat yapabilecekleri gibi soruşturmacı veya soruşturmacılar tayini suretiyle de yaptırabilirler." hükmüne,

"Soruşturmanın sonuçlandırılması,"

Madde 18 - (1) Uyarma, kınama ve yükseköğretim kurumlarından bir haftadan bir aya kadar uzaklaştırma cezaları ilgili fakülte dekanı, enstitü, konservatuvar, yüksekokul veya meslek yüksekokulu müdürünce verilir.

11/16

¹ Bilgi Sistemlerinde yer alan bu dokümana <http://vatandas.uyap.gov.tr> adresinden 3Z2Jiz+ - DV9Aihq - wZfDoOW - HERSRQ= kodu ile erişebilirsiniz.

(2) Müşterek mekanlarda işlenen disiplin suçlarından dolayı uyarma, kınama ve yükseköğretim kurumlarından bir aya kadar uzaklaştırma cezası verme yetkisi rektöre aittir.

(3) Yükseköğretim kurumundan bir veya iki yarıyıl için uzaklaştırma cezası ile yükseköğretim kurumundan çıkarma cezaları, yetkili disiplin kurulunca verilir.

(4) Fakülte, enstitü, konservatuvar, yüksekokul ve meslek yüksekokulunda yürütülen soruşturmalarda bu birimlerin yönetim kurulları, rektörlük tarafından yürütülen soruşturmalarda ise üniversite yönetim kurulu disiplin kurulu görevini yerine getirir.

(5) Soruşturma dosyasını inceleyen rektör, dekan, müdür veya disiplin kurulu, gerekli görürse noksan saydığı belirli soruşturma işlemlerinin tamamlanmasını aynı soruşturmacıdan veya disiplin kurulunun bir üyesinden isteyebilir. hükmüne yer verilmiştir.

Davacı tarafından, rektöre soruşturma açma ve disiplin cezası verme yetkisi veren anılan düzenlemelerin 2547 sayılı Kanun'un 54. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmektedir.

Her ne kadar, 2547 sayılı Kanun'un 54. maddesinin (b) bendinde, bir fakülte, enstitü veya yüksekokulun içinde veya dışında öğrencilerin işlemiş oldukları disiplin suçlarından dolayı soruşturma yapmaya ve doğrudan gerekli cezayı vermeye veya disiplin kuruluna sevk etmeye ilgili fakülte dekanı, enstitü veya yüksekokul müdürü yetkili olduğu hükmüne yer verilmiş ise de; üniversite içerisinde, müşterek alanlarda, farklı fakülte ve yüksekokul öğrencilerinin kanıştığı öğrenci olaylarına ilişkin uygulamada yaşanan sorunları gidermek açısından, bu tür toplu öğrenci eylemleri ile ilgili olarak üniversite rektörlerine soruşturma açma ve disiplin cezası verme yetkisi verilmesinde hukuka aykırılık bulunmamıştır.

Yönetmeliğin 13. maddesinin, 3. fıkrasının, "... Ancak, disiplin amir veya kurulunun, bir adli yargı hükmüne ihtiyaç duyduğu hallerde; zamanaşımı süresi adli yargı hükmünün kesinleştiği günden itibaren başlar. Söz konusu ihtiyaç, yetkili disiplin amir veya kurulunun alacağı bir karar ile tespit edilir." şeklindeki cümlelerinin incelenmesi;

"Soruşturmanın süresi ve zamanaşımı

Madde 13 - (1) Disiplin soruşturmasına olayın öğrenilmesini müteakip derhal başlanır. Soruşturma, onay tarihinden itibaren onbeş gün içinde sonuçlandırılır. Soruşturmanın bu süre içerisinde bitirilememesi halinde soruşturmacı, gerekçeli olarak ek süre verilmesi talebinde bulunur. Soruşturma açmaya yetkili disiplin amiri, uygun bulduğu takdirde soruşturma süresini uzatabilir.

(2) Bu Yönetmelikte sayılan disiplin suçu niteliğindeki eylemleri işleyen öğrenciler hakkında, bu eylemlerin işlendiğinin soruşturma açmaya yetkili amirlerce öğrenildiği tarihten itibaren;

a) Uyarma, kınama, yükseköğretim kurumundan bir haftadan bir aya kadar uzaklaştırma cezalarında bir ay içinde,

b) Yükseköğretim kurumundan bir veya iki yarıyıl için uzaklaştırma ile yükseköğretim kurumundan çıkarma cezalarında üç ay içinde,

disiplin soruşturmasına başlanmadığı takdirde, disiplin cezası verme yetkisi zaman aşımına uğrar.

(3) Disiplin cezasını gerektiren eylemlerin işlendiği tarihten itibaren, en geç iki yıl içinde disiplin cezası verilmediği takdirde, disiplin cezası verme yetkisi zamanaşımına uğrar. Ancak, disiplin amir veya kurulunun, bir adli yargı hükmüne ihtiyaç duyduğu hallerde; zamanaşımı süresi adli yargı hükmünün kesinleştiği günden itibaren başlar. Söz konusu ihtiyaç, yetkili disiplin amir veya kurulunun alacağı bir karar ile tespit edilir." hükmüne yer verilmiştir.

12/16

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE
Esas No : 2012/9483
Karar No : 2016/4594

Davacı tarafından, 13. maddenin 3. fıkrasında yer alan hükmün keyfi uygulamalara imkan verecek bir düzenlenme olduğu, idareye geniş takdir yetkisi tanıdığı, ceza mahkemesi kararının kesinleşmesinin çok uzun sürdüğü, Yönetmeliğin 17. maddesinde yer alan "Aynı olaydan dolayı, öğrenci hakkında ceza kovuşturmasının başlamış olması, disiplin soruşturmasını geciktirmez. Öğrenci hakkında ceza kovuşturması açılmış olması, kanuna göre mahkûm olması veya olmaması disiplin cezasının verilmesine engel teşkil etmez." hükmü ile çeliştiği ileri sürülmektedir.

Adli bir olay olması nedeniyle, ceza yargılaması devam eden eylemlere ilişkin verilen disiplin cezaları hakkında yargı organlarının ceza mahkemesi kararının beklenmesi gerektiği yönündeki kararlar nedeniyle uygulamada yaşanan sıkıntıların giderilmesi amacıyla tesis edildiği anlaşılan düzenlemelerde hukuka aykırılık görülmemiştir.

Yönetmeliğin 15. maddesinin 2. fıkrasının "...Yazılı savunma sunulduktan sonra soruşturmacı öğrenciye ek sorular yöneltebilir." şeklindeki ikinci cümlesinin; 16. maddesinin 1. fıkrasında yer alan "...ve alınan savunma..." ibaresinin incelenmesi;

"Savunma hakkı"

Madde 15 - (1) Hakkında disiplin soruşturması açılan öğrenciye isnat edilen suçun neden ibaret olduğu, savunmasını yapacağı tarihten en az yedi gün önce yazılı olarak bildirilir. Bu yazıda; öğrenciden belirtilen gün, saat ve yerde savunmasını yapmak üzere hazır bulunması istenilir.

(2) Savunma yapmak üzere gelen kişinin savunmasını yazılı olarak sunmayı talep etmesi halinde kendisine üç günden az olmamak üzere süre verilebilir. **Yazılı savunma sunulduktan sonra soruşturmacı öğrenciye ek sorular yöneltebilir.**

(3) Öğrenciye gönderilecek davetiyede; çağrıya özürsüz olduğu halde uymadığı veya özrünü zamanında bildirmediği takdirde, savunmadan vazgeçmiş sayılacağı ve diğer delillere dayanılmak suretiyle hakkında gerekli kararın verileceği belirtilir.

(4) Geçerli bir özür bildiren veya mücbir sebep dolayısıyla davete uymadığı anlaşılan öğrenciye uygun bir süre verilir. Tutuklu öğrencilere savunmalarını yazılı olarak gönderebilecekleri bildirilir.

(5) Soruşturma öğrencinin kendini gereği gibi savunmasına imkân verecek şekilde yürütülür.

Soruşturma raporu

Madde 16 - (1) Soruşturma sonuçlandığında bir rapor düzenlenir. Raporda soruşturma onayı, soruşturmaya başlama tarihi, soruşturulananın kimliği, isnat edilen suç konuları, soruşturmanın safhaları, deliller ve alınan savunma özetlenir. Isnat edilen suçun sabit olup olmadığı tartışılır ve gerekli disiplin cezası teklif edilir. Soruşturmaya ilgili belgelerin asıl veya suretleri bir dizi pusulasına bağlanarak rapora eklenir. Soruşturma raporu, dosya ile birlikte soruşturmayı açan mercie tevdi edilir." hükmü yer almıştır.

Davacı tarafından, soruşturmacı tarafından sadece ifade alınabileceği, savunmanın bundan ayrı olarak disiplin cezası vermeye yetkili amir ya da yetkili merci tarafından alınması gerektiği ileri sürülmektedir.

Mülga Yönetmelikte de benzer düzenlemenin yer aldığı, soruşturma sırasında hakkında disiplin soruşturması açılan öğrenciye isnat edilen eylemin ne olduğunun bildirileceği ve savunma yapması için makul bir süre verileceğinden, disiplin soruşturma sürecinin kısaltılması amacıyla getirildiği anlaşılan düzenlemelerde hukuka aykırılık bulunmamıştır.

Yönetmeliğin 25. maddesinin 1 fıkrasında yer alan " Disiplin cezası vermeye yetkili amir veya kurul kararlarında hangi tarihten itibaren uygulanacağı belirtilmediği takdirde" ibaresinin incelenmesi;

"Disiplin cezalarının uygulanması

Madde 25 - (1) Disiplin cezası vermeye yetkili amir veya kurul kararlarında hangi tarihten itibaren uygulanacağı belirtilmediği takdirde, disiplin cezaları verildikleri tarihten itibaren uygulanır. hükmü yer almıştır.

Davacı tarafından, anılan düzenlemenin idarenin keyfi davranılmasına ve ceza uygulamasında anlayış, yorum ve değerlendirme ayrılıklarına dayalı eşitsizlik ve haksızlık oluşturabileceği ileri sürülmektedir.

Uzaklaştırma cezalarının hangi tarihten itibaren uygulanacağı konusunda böyle bir düzenlemeye ihtiyaç bulunduğu açık olup, bu tür cezaların hangi tarihten itibaren uygulanacağını disiplin cezası vermeye yetkili amir ya da kurul tarafından belirlenmesine ilişkin kuralın mülga Yönetmelikte de aynen yer aldığı, kaldı ki uygulamada cezanın uygulanma tarihi ile ilgili meydana gelebilecek ihtilafların açılacak davada değerlendirilebileceği açık olup, anılan düzenlemede hukuka aykırılık görülmemiştir.

Yönetmeliğin 26. maddesinin 2. fıkrasının "Red halinde, disiplin kurulu veya yetkili disiplin amiri red gerekçesini göz önünde bulundurarak itirazı karara bağlar." şeklindeki son cümlesinin incelenmesi;

"Disiplin cezalarına karşı başvuru yolları

Madde 26 - (1) Disiplin amirleri ve kurullarınca verilen disiplin cezalarına karşı onbeş gün içinde üniversite yönetim kuruluna itiraz edilebilir.

(2) İtiraz halinde, itiraz merci olan üniversite yönetim kurulu, itirazı onbeş gün içinde kesin olarak karara bağlar. İtiraz halinde, itiraz merci olan üniversite yönetim kurulu kararı inceleyerek verilen cezayı aynen kabul veya reddeder. **Red halinde, disiplin kurulu veya yetkili disiplin amiri red gerekçesini göz önünde bulundurarak itirazı karara bağlar.**

(3) Bu Yönetmeliğe göre verilen cezalara karşı, itiraz hakkı kullanılmadan da idari yargı yoluna başvurulabilir." hükmü bulunmaktadır.

Davacı tarafından, anılan düzenlemenin aleyhe karar verme yasağı ilkesine aykırı olduğu ve disiplin amiri veya disiplin kuruluna keyfi uygulama olanağı verildiği ileri sürülmektedir.

İtiraz merci olan üniversite yönetim kurulunun itiraz edilen kararı inceleyerek verilen cezayı aynen kabul veya reddedeceği, reddedilmesi halinde ilgili disiplin kurulu veya yetkili disiplin amirinin red gerekçesini dikkate alarak itirazı karara bağlayacağı yolundaki düzenlemenin, itiraz olunan disiplin cezasından daha ağır bir ceza verilebileceği anlamına gelmediğinden anılan düzenlemede hukuka aykırılık görülmemiştir.

Yönetmeliğin 43. maddesinin 1. fıkrasındaki "...Soruşturmanın bu süre içerisinde bitirilememesi halinde soruşturmacı, gerekçeli olarak ek süre verilmesi talebinde bulunur. Soruşturma açmaya yetkili disiplin amiri, uygun bulduğu takdirde soruşturma süresini uzatabilir." cümlelerinin incelenmesi:

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE
Esas No : 2012/9483
Karar No : 2016/4594

Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği'nin "Soruşturmanın süresi ve zamanlaşımı" başlıklı 13. maddesinin 1. fıkrasında, "Disiplin soruşturmasına olayın öğrenilmesini müteakip derhal başlanır. Soruşturma, onay tarihinden itibaren onbeş gün içinde sonuçlandırılır. Soruşturmanın bu süre içerisinde bitirilememesi halinde soruşturmacı, gerekçeli olarak ek süre verilmesi talebinde bulunur. Soruşturma açmaya yetkili disiplin amiri, uygun bulunduğu takdirde soruşturma süresini uzatabilir." hükmüne yer verilmiştir.

Davacı tarafından, 13. maddenin 1. fıkrasındaki düzenlemenin, 2547 sayılı Kanun'un 54. maddesinin (c) bendinde yer alan soruşturmanın on beş gün içinde sonuçlandırılacağı yönündeki düzenlemeye aykırı olduğu ileri sürülmektedir.

2547 sayılı Kanun'un, 54. maddesinin (c) bendinde, "Disiplin soruşturmasına, olay öğrenilince derhal başlanır ve soruşturma en geç onbeş gün içinde sonuçlandırılır." hükmü yer almakta olup, anılan hükümde disiplin soruşturmasının en geç onbeş gün içinde sonuçlandırılacağı vurgulanmış ve bu sürenin uzatılmasına ilişkin istisnai bir durum da belirtilmemiştir.

Bu durumda, Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği'nin, 13. maddesinin 1. fıkrasındaki "...Soruşturmanın bu süre içerisinde bitirilememesi halinde soruşturmacı, gerekçeli olarak ek süre verilmesi talebinde bulunur. Soruşturma açmaya yetkili disiplin amiri, uygun bulunduğu takdirde soruşturma süresini uzatabilir." şeklindeki düzenlemenin, üst hukuk normu olan 2547 sayılı Kanun'un 54. maddesinin (c) bendine aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, 18.08.2012 tarih ve 28388 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği'nin 13. maddesinin 1. fıkrasının son cümlesinin gerekçede oyçokluğu esasta oybirliğiyle iptaline, Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği'nin, 12. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendinin; 18. maddesinin 2. fıkrasının; aynı maddenin 4. fıkrasında geçen "rektörlük tarafından yürütülen soruşturmalarda ise üniversite yönetim kurulu" ibaresinin ve 5. fıkrasındaki "rektör" ibaresi yönünden davanın oyçokluğu reddine diğer iptali istenilen maddeler yönünden davanın oybirliği ile reddine, aşağıda dökümü gösterilen 206,40 TL yargılama giderinin, davada haklılık oranına göre takdiren hesaplanan 200,40 TL'lik kısmının davacı üzerinde bırakılmasına, 6,00 TL'lik kısmının davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, karar verildiği tarihte yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 3.000 TL avukatlık ücretinin davalı idareden alınarak davacıya, anılan tarife uyarınca 3.000 TL avukatlık ücretinin de davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, artan posta ücretinin kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 09/05/2016 tarihinde karar verildi.

Başkan
Yüksel
ÖZTÜRK

Üye
Mesut
GÜNGÖR
(X)

Üye
Kasım
DAVAS

Üye
Ali
KURUMAHMUT

Üye
Tulay
BULGURCU
(XX)

Yargılama Gideri :
Harç Gideri : 114,40 TL
Posta Gideri : 92,00 TL
Toplam : 206,40 TL

15/16

ASLININ AYNIYDIR

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE
Esas No : 2012/9483
Karar No : 2016/4594

KARŞI OY :

X - 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 54. maddesinin (b) bendinde, "Bir fakülte, enstitü veya yüksekokulun içinde veya dışında öğrencilerin işlemiş oldukları disiplin suçlarından dolayı soruşturma yapmaya ve doğrudan gerekli cezayı vermeye veya disiplin kuruluna sevketmeye ilgili fakülte dekanı, enstitü veya yüksekokul müdürü yetkilidir." hükmü yer almaktadır.

Kanunda yer alan bu düzenlemede, yükseköğretim öğrencileri ile ilgili disiplin soruşturması açmaya ve disiplin cezası vermeye ya da disiplin kuruluna sevketmeye yetkili olanların, fakülte dekanı, enstitü veya yüksekokul müdürü olarak belirlendiği, bunların arasında üniversite rektörlerinin sayılmadığı görülmektedir.

Bu hall ile, müşterek alan veya mekanlarda toplu öğrenci eylemleri ile ilgili olarak disiplin soruşturması açmaya ve uyarma, kınama ve yükseköğretim kurumlarından bir aya kadar uzaklaştırma cezası vermeye yetkili amir olarak üniversite rektörlerinin sayılmasına, ayrıca rektörlük tarafından yürütülen soruşturmalarda üniversite yönetim kurulunun disiplin kurulu olarak görev yapmasına ilişkin hükümler içeren Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği'nin, 12. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendinin; 18. maddesinin 2. fıkrasının; aynı maddenin 4. fıkrasında geçen "rektörlük tarafından yürütülen soruşturmalarda ise üniversite yönetim kurulu" ibaresinin ve 5. fıkrasındaki "rektör" ibaresinin; üst hukuk normu olan 2547 sayılı Kanun'un 54. maddesinin (b) bendine aykırı olduğundan iptali gerektiği görüşüyle bu maddeler yönünden oluşan çoğunluk kararına katılmıyorum.

Üye,
Mesut GÜNGÖR

KARŞI OY :

XX- Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği'nin 13. maddesinin 1. fıkrasındaki dava konusu, "...Soruşturmanın bu süre içerisinde bitirilememesi halinde soruşturmacı, gerekçeli olarak ek süre verilmesi talebinde bulunur. Soruşturma açmaya yetkili disiplin amiri, uygun bulunduğu takdirde soruşturma süresini uzatabilir." şeklindeki düzenlemeden, soruşturmacının süresi içinde soruşturmayı bitiremediği hallerde, gerekçeli olarak ek süre verilmesi talebinde bulunması durumunda, soruşturma açmaya yetkili disiplin amirinin soruşturma süresini uzatılabileceği anlaşılmaktadır.

Ancak bu düzenlemede, disiplin amirinin soruşturma süresini ne kadar süre uzatılabileceği ve kaç defa uzatılabileceği yolunda bir hüküm bulunmamaktadır.

Bu nedenle, Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği'nin 13. maddesinin 1. fıkrasındaki dava konusu cümlelerin, eksik düzenleme nedeniyle iptali gerekirken, üst hukuk normuna aykırı olduğu gerekçesiyle iptaline ilişkin çoğunluk kararına katılmıyorum.

Üye
Tülay BULGURCU

16/16